

Nyhetsbrevet «Samfunnsmedisin og Folkehelse» holder deg oppdatert på hva som publiseres av viktige veiledere, rapporter, retningslinjer, brosjyrer, lover og forskrifter innen fagområdet den siste måneden. Har du forslag til saker send oss gjerne en e-post på katrine.rutgerson@fhi.no.

>> [Påmelding nyhetsbrev](#)

RAPPORT - REGJERINGEN.NO

Myndighetenes håndtering av koronapandemien

Koronakommisjonen avslutter med denne andre rapporten to års gransking av myndighetenes håndtering av koronapandemien. Et overordnet og viktig spørsmål for granskingen har vært hvordan vi kan trekke lærdom av denne krisen for å være bedre forberedt på framtidige kriser som måtte komme.

Rapporten viser at landets befolkning og norske myndigheter har samlet sett håndtert pandemien godt. Norge er blant de landene i Europa som har hatt lavest dødelighet, lavest tiltaksbyrde og minst reduksjon i økonomisk aktivitet. Men rapporten viser også at myndighetene ikke var tilstrekkelig

forberedt til å kunne møte og håndtere en pandemi av et slikt alvor og omfang som den som rammet Norge og resten av verden.

Klarte ikke å skjerme sårbare barn

Spesielt fremhever kommisjonen at smitteverntiltakene har rammet barn og unge hardt, og myndighetene har ikke i tilstrekkelig grad klart å skjerme barn og unge i tråd med egen målsetting. Et annet sentralt funn var at intensiveringsberedskapen på sykehusene var for dårlig da pandemien rammet Norge.

>> Les hele rapporten [NOU: Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2](#) på regjeringen.no.

AKTUELT - BUFDIR

Små kommuner involverer råd for funksjonshemmede i liten grad

Råd for personer med funksjonsnedsettelse i større kommuner har høyere aktivitet, et bredere saksfelt og vurderer sin innflytelse som større enn rådene i mindre kommuner. Det viser ny kartlegging.

Nordlandsforskning har på oppdrag av Bufdir kartlagt råd for personer med funksjonsnedsettelse i kommuner og fylkeskommuner omtrent ett år etter forankring av rådene i kommuneloven. Rådene rapporterer om minst innflytelse i saker som gjelder likestilling og covid-19 situasjonen i kommunen, mens innflytelsen vurderes som klart størst innen universell utforming.

Kartleggingen viser at det er de minste kommunene som sliter mest med å involvere rådene i sin saksbehandling

>> Les hele artikkelen [Små kommuner involverer råd for funksjonshemmede i liten grad](#) på bufdir.no.

Høy oppslutning om vaksiner i barnevaksinasjonsprogrammet

Til tross for at koronapandemien har vært svært ressurskrevende, viser årets dekningsstatistikk fra Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK at det er stabil høy oppslutning om vaksiner til barn og unge. Dette gjør den norske befolkningen godt rustet mot smittsomme sykdommer.

Vaksinasjonsdekningen for tre årskull (2-, 9- og 16-åringer) publiseres årlig. Deknings-

statistikken for 2021 viser at de aller fleste barn og unge har fått sine vaksiner under koronapandemien.

Imponerende innsats

Helsesykepleierne har en sentral rolle for barn og unges helse og har mange oppgaver, hvor vaksinasjon er en av disse. Gjennom flere tiår har det vært høy og stabil oppslutning om vaksinene i barnevaksinasjonsprogrammet i Norge. Slik er det fortsatt.

>> Les mer om [hvordan kommunene arbeider med kvalitetsreformen](https://helsedirektoratet.no) på helsedirektoratet.no.

Opptappingsplan for psykisk helse

Regjeringen vil styrke tilbudet innen psykisk helse over hele landet og skal lage en opptappingsplan. Arbeidet starter nå, og planen vil legges frem i 2023.

Planen vil ha særlig oppmerksomhet på brede, forebyggende tiltak og på styrking av lavterskeltilbud i kommunene. Å skape mer sammenhengende tjenester for personer med langvarige og sammensatte utfordringer, er også viktig.

Arrangerer innspillmøter

Regjeringen ønsker innspill fra både brukere, pårørende, organisasjoner, fagfolk, forskere og kommuner til planen. Den 6. april gikk startskuddet for arbeidet med et nasjonalt innspillmøte med barne- og ungdomsorganisasjoner i Oslo. Både statsminister Jonas Gahr Støre og helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol deltok.

>> Les hele artikkelen [Opptappingsplan for psykisk helse](https://regjeringen.no) på regjeringen.no.

Færre meldinger til barnevernet

SSB publiserte nylig KOSTRA tall for 2021, som viser utviklingen for de kommunale barnevernstjenestene. Tallene viser en reduksjon i antall meldinger, færre barn med tiltak i barnevernet, og en fortsatt økning i antall ansatte

I løpet av 2021 mottok barnevernstjenestene bekymringsmelding om 47 200 barn, en nedgang på 5 prosent fra 2020. I tillegg var det en økning i andel meldinger som ble henlagt, med 22 prosent, mot under 20 prosent årene før.

Ferre vedtak om barnevernstiltak

I tillegg til en reduksjon i antall innkomne meldinger og oppstartede undersøkelser, har

også en lavere andel av undersøkelsene konkludert med vedtak om barnevernstiltak.

Flere forhold kan ha virket inn på nedgangen i antall plasseringstiltak, men Bufdir er bekymret for om den store oppmerksomheten på barnevernet i forbindelse med dommer i EMD kan ha hatt en betydning.

Stillinger og nøkkeltall

Oppsummert peker tallene på at mye går i riktig retning, men det er store variasjoner på tvers av barnevernstjenestene.

>> Les hele rapporten [Færre meldinger til barnevernet](https://bufdir.no) på bufdir.no.

Økning i veiledning i saker om tvangsekteskap og æresrelatert vold

Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll har bistått i rekordmange saker i 2021. Det viser teamets årsrapport.

Teamet har bistått tjenesteapparatet og enkeltpersoner i 759 saker. Det er en økning på 17 prosent sammenlignet med 2020. I 32 prosent av sakene var hovedbekymringen trusler og vold. En fjerdedel av sakene gjaldt personer som oppholder seg i utlandet.

Bekymring for ufrivillig opphold i utlandet

I 2021 ble det registrert en økning i antall saker der personen det var bekymring for befant seg i utlandet når Kompetanseteamet blir kontaktet. Antallet saker som gjaldt personer i utlandet økte fra 107 saker i 2020 til 192 saker i 2021. 116 av sakene gjaldt barn.

>> Les hele artikkelen [Økning i veiledning i saker om tvangsekteskap og æresrelatert vold](#) på [bufdir.no](#)

Andre aktuelle saker...

ADHD gir større utslag på karakterene til jenter enn gutter

[ADHD gir størst utslag i karaktersnittet for jenter og barn av høyt utdannede foreldre](#), viser en ny studie fra Folkehelseinstituttet.

Stortingsmelding om forebyggings- og behandlingsreform på rusfeltet

Regjeringen vil endre dagens ruspolitikk og skal gjennomføre en forebyggings- og behandlingsreform. Arbeidet med reformen starter nå og skal kunne ut i en stortingsmelding i løpet av 2023.

Luftforurensningen går ned, men kan likevel påvirke helsen negativt

Luftforurensningen i Norge har sunket de siste 10-20 årene. [Lave nivåer av luftforurensning kan likevel knyttes til dødelighet](#), viser ny studie fra Norge og en rekke europeiske land.

Ungdommer med sammensatte behov opplever nedsatt livskvalitet

[8 av 10 ungdommer med sammensatte behov svarer at de i liten grad er tilfreds med livet](#). Til sammenligning opplever 2 av 10 ungdommer i befolkningen generelt at de har lav livskvalitet (UNGDATA).

Helsedirektoratet ber kommunene opprettholde systemet for selvregistrering av positivt resultat på selvtester

Mer enn 340 kommuner har tatt i bruk løsninger der kommunenes innbyggere selv kan registrere positive resultater av selvtester. Helsedirektoratet ber om at kommunene, inntil videre, opprettholder løsninger for selvregistrering. Helsedirektoratet ber om at kommunene, inntil videre, [opprett- holder løsninger for selvregistrering](#).

Ungdom fra hele Europa møtes for å finne løsninger på fedme blant unge

25.-27. mars samles 70 ungdommer fra hele Europa på Sundvolden Hotel utenfor Oslo for å [dele sine synspunkter og utvikle forslag til politikk som skal være med å motvirke den økende fedmetrenden](#).

Landbrukere har lavere risiko for flere kreftformer

[En ny studie tyder på at landbrukere har lavere risiko for flere kreftformer](#).

Redaktør: Katrine Rutgersen

E-post: katrine.rutgersen@fhi.no

Dato: 28. mars 2022

Foto: Colourbox

[Påmelding nyhetsbrev](#)